

Секція:

Аграрні науки та продовольство

УДК 631.347:629.7

Баб`як В. - ст.гр. МГм-51

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

**ОБҐРУНТУВАННЯ ПАРАМЕТРІВ ОБПРИСКУВАННЯ
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР З УРАХУВАННЯМ
ЕНЕРГЕТИЧНИХ ХАРАКТЕРИСТИК КРАПЛЕУТВОРЕННЯ**

Науковий керівник: Довбуш А.Д.

Babiak V.

Ternopil Ivan Puluj National Technical University

**SUBSTANTIATION OF SPRAYING PARAMETERS FOR
AGRICULTURAL CROPS CONSIDERING THE ENERGY
CHARACTERISTICS OF DROPLET FORMATION**

Supervisor: Dovbush A.D.

Ключові слова: обприскування, агродрони, крапле утворення

Keywords: spraying, agricultural drones, droplet formation,

Отримання високих врожаїв сільськогосподарських культур значною мірою визначається ефективністю їх захисту від хвороб, шкідників і бур'янів, що досягається шляхом своєчасного застосування пестицидів. Для цього використовують три основні способи обробки: наземний, авіаційний та із застосуванням агродронів. Наземне обприскування виконується переважно великогабаритними машинами, оснащеними баками місткістю 400–2000 л і більше. При цьому використовуються робочі розчини з невеликою концентрацією діючих речовин, а їх витрата становить 100–300 л/га. Авіаційний спосіб передбачає внесення більш концентрованих препаратів із нормою витрати 25–50 л/га. Новітнім напрямом у рослинництві є використання агродронів, які забезпечують ультрамалооб'ємне внесення засобів захисту рослин. Такі апарати обладнані баками місткістю 10–50 л і працюють із витратою розчину на рівні 5–6 л/га, що досягається за рахунок застосування висококонцентрованих препаратів. Характер формування крапель суттєво залежить від типу техніки. У наземних обприскувачах утворюються краплі діаметром 100–400 мкм, які відносяться до середніх і великих. Натомість агродрони формують дрібнодисперсний аерозоль із розміром крапель менше 100 мкм, що супроводжується значним скороченням об'єму води. Вихідна швидкість краплини, яка виходить з сопла форсунки залежить від розміру крапельки. Для великих краплин $v_k = 5-6$ м/с; середня $v_k = 20-25$ м/с; ; дрібні $v_k = 50-70$ м/с. При виході з форсунки краплини набувають кінетичну енергію, утворену тиском насоса обприскувача: $E_k = \frac{m_0 \cdot v_k^2}{2}$, m_0 - маса однієї краплини, тоді $m_0 = V_k \cdot \rho$, V_k - об'єм краплини. В свою чергу $V_k = \frac{1}{6} \cdot \pi \cdot d_k^3$, d_k - діаметр краплини, ρ - питома густина розчину, $\rho \approx 1000$ кг/м³.

Таким чином: $E = \frac{10^3 \cdot \pi \cdot d_K^3}{12} \cdot v_K^2 \cdot z$, $E_K = \frac{\pi \cdot d_K^3 \cdot \rho}{12} \cdot v_K^2$. Враховуючи, що розчин об'ємом $V_L = 1$ л містить кількість крапель: $z = \frac{6 \cdot V_L}{\pi \cdot d_K^3}$. То розчин об'ємом V_L набуває кінетичної енергії: $E_K = \frac{V_L \cdot \rho \cdot v_K^2}{2}$.

На рисунку 1 показана залежність кінетичної енергії розчину об'ємом V_L від швидкості крапель розчину, що витікають з сопла форсунки.

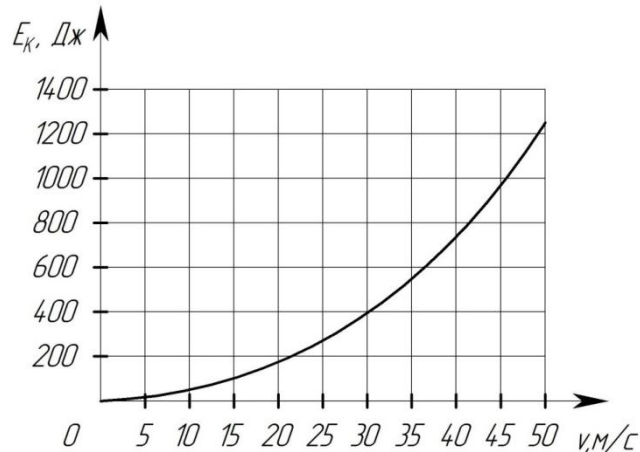

Рисунок 1. Залежність кінетичної енергії 1л розчину від швидкості крапель, $\rho = 1$ кг/л.

Література:

1. Хомик Н. І., Цьонь Г. Б., Довбуш Т. А., Олексюк В. П.: Основи агрономії навчальний посібник (курс лекцій). Тернопіль: ФОП Паляниця В.А., 2021. 232 с.
2. Основи агрономії: навчальний посібник до практичних занять та самостійної роботи / Н. І. Хомик, Г. Б. Цьонь, Т. А. Довбуш, Н. А. Антончак. – Тернопіль: ФОП Паляниця В. А., 2021. – 320 с.
3. Навчальна практика: методичний посібник для студентів спеціальності 208 «Агроінженерія» / Н. І. Хомик, Г. Б. Цьонь, Т. А. Довбуш. Тернопіль: ФОП Паляниця В.А., 2022. 140 с.
4. Довбуш Т.А. Опір матеріалів: навчальний посібник до виконання розрахунково-графічних робіт і самостійної роботи / Т. А. Довбуш, Н. І. Хомик, А. В. Бабій, Г. Б. Цьонь, А. Д. Довбуш. Тернопіль: ФОП Паляниця В.А., 2022. 220 с.
5. Вступ до фаху: навчальний посібник для студентів спеціальності 208 «Агроінженерія» / Н. І. Хомик, Г. Б. Цьонь, Т. А. Довбуш, І. Й. Блозва, А. Д. Довбуш. Тернопіль: ФОП Паляниця В.А., 2022. 348 с.
6. Ознайомча практика: методичний посібник для студентів спеціальності 208 «Агроінженерія» / Н. І. Хомик, Г. Б. Цьонь, Т. А. Довбуш. Тернопіль: ФОП Паляниця В.А., 2022. 80 с.
7. Машини та обладнання для тваринництва: навчальний посібник до практичних занять та самостійної роботи / Н. І. Хомик, Т.А. Довбуш, Г. Б. Цьонь, А.Д. Довбуш Тернопіль: ФОП Паляниця В. А., 2022. 360 с.
8. Хомик Н. І., Мартинюк В. В., Бабій А. В., Цьонь Г. Б., Довбуш Т. А., Довбуш А. Д. Агрозахист: навчальний посібник за заг. ред. к. т. н., доц. Хомик Н. І. Тернопіль : ФОП Паляниця В. А., 2025. 520 с.